

2024

SANSKRIT — HONOURS

Paper : CC-12

(Sanskrit Grammar)

Full Marks : 65

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Section – A

(Marks : 10)

1. अधोलिखितेषु पञ्चानां प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च लेखनीयम्।

2×5

- (a) नदीसंज्ञाविधायकं पाणिनिसूत्रं किम्?
- (b) गुणसंज्ञाविधायकं पाणिनिसूत्रं लिख्यताम्।
- (c) वृद्धिसंज्ञाविधायकं पाणिनिसूत्रं किम्?
- (d) घिसंज्ञाविधायकं पाणिनिसूत्रं लिख्यताम्।
- (e) घुसंज्ञाविधायकं पाणिनिसूत्रं लिख्यताम्।
- (f) _____ सवर्णम्। (पाणिनिसूत्रमनुसृत्य रिक्तस्थानं पूरणीयम्)
- (g) _____ सम्प्रसारणम्। (पाणिनिसूत्रमनुसृत्य रिक्तस्थानं पूरणीयम्)
- (h) चादयो _____। (पाणिनिसूत्रमनुसृत्य रिक्तस्थानं पूरणीयम्)

Section – B

(Marks : 25)

2. Answer *any one* of the following questions either in *Sanskrit* or *Bengali* or *English* language.

- (a) What is the full form of IE? Name the languages belonged to it and classify these languages into Centum and Satem groups mentioning the proper reasons. 1+3+6
- (b) What is meant by a phonetic law? Explain Grimm's law or Grassmann's law with examples. 2+8
- (c) To which branch of Indo-European languages the Vedic and Classical Sanskrit languages belong? Write down the main points of differences between these two languages. 2+8

Please Turn Over

(0661)

3. Write short notes on *any three* of the following topics either in *Sanskrit* or *Bengali* or *English* language. 5×3

- (a) Assimilation
- (b) Epenthesis
- (c) Haplology
- (d) Ablaut
- (e) Syncope
- (f) Apharesis
- (g) Collitz's law.

Section – C

(Marks : 20)

4. अधोलिखितेषु द्वयोः सूत्रयोः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च सोदाहरणं व्याख्या कार्या। 5×2

- (a) अकथितञ्च।
- (b) सहयुक्तेऽप्रधाने।
- (c) रुच्यर्थानां प्रीयमाणः।
- (d) षष्ठी चानादरे।

5. अधोरेखाङ्कितेषु पदेषु चतुर्णां कारकविभक्तिप्रयोगः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च सकारणं सूत्रोल्लेखपूर्वकं निर्णयः। 2½×4

- (a) स्वदेशे पूज्यते राजा विद्वान् सर्वत्र पूज्यते।
- (b) एकादशीमुपवसन्ति निरम्बुभक्षाः।
- (c) नृसिंहाय नमस्कुर्मः।
- (d) आसनात् प्रेक्षते राजा।
- (e) दिवसस्य पञ्चकृत्वः आगच्छति माधवः।
- (f) केशेषु चमरीं हन्ति।
- (g) मुनित्रयं नमस्कृत्य तदुक्तीः परिभाव्य च।

Section – D

(Marks : 10)

6. अधोलिखितेषु यथेच्छमैकस्योत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च लेखनीयम्।

- (a) “_____ समासः षड्विधो बुधैः”।— इति कारिकां पूर्णतः लिखित्वा सर्वथा उदाहरणानि प्रदाय च समासः चतुर्विधो वा षड्विधो वेति दीक्षितमतमनुसृत्य सोदाहरणं पर्यालोच्यताम्। 2+3+5
- (b) उपसर्जनसंज्ञाविधायकं पाणिनीयं सूत्रद्वयं सोदाहरणमुख्यं समासप्रकरणे तथाविधसंज्ञाकरणस्य आवश्यकता ससूत्रं सोदाहरणं च विचार्यताम्। 2+2+6
- (c) नित्यसमासमधिकृत्य सोदाहरणं नातिदीर्घा टीप्पणी रचनीया। 10

अथवा,

अधोलिखितेषु कस्यचनैकस्य आशयः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च स्पष्टीकरणीयः। 10×1

- (a) योगविभागस्य इष्टसिद्ध्यर्थत्वात् कतिपयतिङन्तोत्तरपदोऽयं समासः।
- (b) तत्कृत इति किम्? अक्षणा काणः।
- (c) सामान्याप्रयोगे किम्? पुरुषो व्याघ्र इव शूरः।